

Číslo: KAM /2026

Bratislava 21. 9. 2026

ZÁPISNICA
zo zasadnutia rady študijného programu
ARCHÍVNICTVO, MUZEOLÓGIA A DIGITALIZÁCIA HISTORICKÉHO DEDIČSTVA
realizovaného na FiF UK
dňa 21. 9. 2026

Prítomní:

Hlavná zodpovedná osoba: prof. PhDr. Juraj **Šedivý**, MAS, PhD.

Ďalšie zodpovedné osoby – pedagógovia katedry:

doc. PhDr. Jan **Dolák**, Ph.D.;

doc. PhDr. Frederik **Federmayer**, PhD.;

doc. Mgr. Ľuboš **Kačírek**, PhD.;

Mgr. Balázs **Csiba**, PhD.;

Ďalšie zodpovedné osoby – zástupcovia zamestnávateľov

- Mgr. Daniel **Hupko**, PhD. (Múzeum mesta Bratislavy)

Ďalšie zodpovedné osoby – zástupcovia študentov

Bc. Sofia **Febenová** (2. roč. Mgr. stupňa)

Viktória **Grácová** (3. roč. Bc. stupňa)

Ospravedlnení:

Ing. arch. Mgr. Ján **Pálffy**, PhD. (Archív mesta Bratislavy)

Program:

1. Úvod
2. Celková situácia ŠP
3. Študentská anketa
4. Rozličné a záver

1. Úvod

Podklady pre zasadnutie pripravil hlavný garant ŠP prof. J. Šedivý. Poďakoval zúčastneným za ich ochotu podieľať sa na zvyšovaní kvality ŠP a opäť vyzdvihol dôležitosť spätnej väzby zo strán pedagógov, študentov aj zamestnávateľov pre zlepšovanie kvality ŠP.

2. Celková situácia študijného programu

Personálne garancie a štruktúra pedagogického zboru: do blízkej budúcnosti je bez problémov zabezpečená štruktúra odborných garantov oboch stupňov akreditovaného ŠP AMD (bc. aj mgr.) aj z hľadiska potrebných funkčných miest aj vekovej štruktúry (1 60tník, 4 50tníci, 2 mladší). Vzhľadom na očakávaný presun doc. J. Doláka na profesorské miesto by sme opäť mohli vytvoriť aj ŠP pre PhD-štúdium (napr. s názvom „Pomocné vedy historické, archívnictvo a muzeológia“).

Snaha vedúceho katedry, aby dekanát vytvoril priestor pre odb. asistenta, ktorý by sa venoval len digital humanities pre historické vedy, naráža (napriek sľubu, že po odchode doc. J. Roháča na to bude

priestor) na stále pomerne slabý „výkon“ katedry – pomohlo by vytvoriť viacero nových atraktívnych predmetov (to sa už sčasti udialo v práve minulom AR) a vyšším počtom štúdií v indexovaných zdrojoch alebo monografiách ako aj grantov.

Z externých (mimofakultných) učiteľov bude tento rok prednášať prof. P. Žigo starú slovenčinu a češtinu, Dr. R. Benžová základy konzervovania a reštaurovania odovzdáva Dr. D. Hupkovi z MMB, doktorand Mgr. M. Baranek historickú geografiu a topografiu ako aj historickú štatistiku a GIS, Dr. J. Korekáč bude viesť úvod do digi-humanities a spolu s prof. J. Šedivým aj 3D-vizualizáciu historických objektov. Výberové predmety bude učiť Mgr. B. Stoklas (numizmatika) a Mgr. M. Lukáč (Obecné kroniky resp. Kultúrne regióny Slovenska). Financovanie externistov je zabezpečené z mzdových prostriedkov katedry a z Interreg-projektu.

Ako externých vyučujúcich chápeme samozrejme aj vedúcich praxí v partnerských archívnych či múzejných zariadeniach.

Úvahy o nových predmetoch (kriminalita a súdnictvo, dejiny prírody a vzťahu človeka k nej, zdravotníctvo a starostlivosť o telo v historických prameňoch).

Finančné a materiálne zabezpečenie fungovania ŠP: katedra vďaka novým predmetom zvýšila počet študentokreditov a je v modrých číslach. Vďaka Interreg-projektu prijala okrem projektovej manažérky (Ing. L. Lanáková) aj stálu študentskú silu na digitalizáciu a metadátovanie (P. Pavlíková) a 3 odborných zamestnancov (J. Vyhnánek pre metadátovanie digitalizátov a hist. topografiu, J. Šedivá pre 3D-modelovanie historickej BA a M. Máriássyovú pre vytváranie biografii židovských Bratislavčanov). Z grantu bolo možné zaplatiť aj našich študentov/ky, ktoré sa pomocnými prácami v AMB podieľali na prograse projektu.

Vedecká činnosť spolugarantov a katedry zabezpečujúcej ŠP: KAM má dlhodobo nastavený výskumný zámer, ktorý koreluje s vedeckou profiláciou jednotlivých členov. Prof. J. Šedivý koordinuje projekt *Corpus inscriptionum Slovaciae* (CIS), ktorý katalogizuje historické nápisy zo Slovenska do roku 1650 (momentálne podporený z APVV, cez leto vyšiel CIS II.3); rad *Documenta Posoniensia* (DP) vedie Dr. B. Csiba (edícia stredovekých prameňov z Bratislavy a okolia); doc. Federmayer vydáva korpusy pečatí, katedra spolu s inými pracoviskami realizuje aj pamäťový portál *PamMap.sk*. Dr. Orosová sa podieľa na činnosti Modrého štítu a vedecky dejinám pamiatkovej starostlivosti. Členovia muzeologickej sekcie katedry realizujú výskum v oblasti teoretickej muzeológie (doc. J. Dolák) a v oblasti dejín vodnej dopravy všetci traja zapojení do grantu VEGA). Facit: vedecká činnosť členov katedry je v súlade s jej zameraním, aby pedagógovia mohli výsledky vlastného výskumu aplikovať v každodennej pedagogickej praxi.

3. Študentská anketa

V grémiu prítomných sme zhodnotili odpovede a pripomienky za oba semestre.

ZS: bc. stupeň – celkové hodnotenie veľmi kladné (ale len 6 hlasov):

- Stále sa, žiaľ, vyskytuje averzia študentov modulu archívnictva voči muzeologickým predmetom a naopak.
 - = cestou je vysvetľovať opakovane študentom, že základy Mu sa AI (a opačne) môžu zísť pre rozšírenie možností ich uplatnenia. Oproti Ai v Brne alebo Prahe získajú naši oveľa špecifickejšie historicky orientované vzdelanie pre prácu s prameňmi a oproti Ai napr. v Brne či Prahe (ale aj inde) majú naši Ai základy práce v múzeách, ktoré im umožňujú oveľa širšie uplatnenie v pamäťových inštitúciách (vďaka jazykom nielen na Slovensku).

- Viackrát sa objavila kritika usporiadania predmetov („Napríklad, v prvom ročníku sa vyučuje úvod do PVH, úvod do muzeológie, ale úvod do archívniectva sa vyučuje až v 3. ročníku. Taktiež už od prvého ročníka čítame latinské texty, ale latinčina sa vyučuje až od druhého ročníka. Alebo iný: „Niektoré predmety by bolo vhodné presunúť medzi jednotlivými ročníkmi, aby sa poznatky z nich mohli účelne využívať v nadväzujúcich predmetoch.“). Treba povedať, že podobné hlasy sa objavovali v ankete aj v minulosti (najmä žiadali presun Úvodu do archívniectva už do 1. ročníka).

= vyriešili sme úpravami ŠP (ku ktorým sme ale mohli pristúpiť až po uplynutí 3 rokov štúdia). Nová štruktúra zohľadnila presne tieto požiadavky (napriek tomu už teraz máme aj hlasy proti tomu, čo chceli tí predošlí – najmä zavedeniu latinčiny do 1. ročníka).

Ku konkrétnym predmetom:

- Heraldika a genealógia – vynikajúco hodnotené, požiadavka rozdeliť predmet na 2 = už realizované pri zmene ŠP
- Infosystémy (úvod do digi-humanities) – vraj trochu nezaujímavé a presunúť do mgr-stupňa. = práve tým, že je to úvod, to musí byť v bc.-stupni. Čo sa týka zaujímavosti – ide o mimoriadne atraktívne a progresívne sa rozvíjajúce disciplíny ako OCR-historických písiem, GIS-analýzy, úvod do 3D-vizualizácie – ťažko niečo užitočnejšie pre študentov v rámci digitalizácie vymyslíme.
- POZITÍVNE reakcie na: Paleografia staroveku aj novoveku, Muzeografia, Úvod do muzeológie, Úvod do numizmatiky (B. Stoklas). Úvod do štúdia PVH
- Problematicky vnímané stále exkurzie (vraj veľká záťaž a malý výber) = ponuka je pomerne široká, naopak – zo strany študentov je pomerne nízky záujem cestovať po Slovensku, nedá sa úplne prispôbiť časovo (ideálne pár dní na začiatku, pár v strede a pár na konci semestra). Pozitívny ohlas na exkurziu do Londýna.
- JAZYKY: dobré reakcie na Maďarčinu, Nemčinu, problematická Latinčina (vysoká náročnosť). = Vyriešené v rámci zmien ŠP (s vyučujúcou sme dohodli Latinčinu 1 až 4 pre našich študentov, bude pohodovejšia, pôjdu vlastným tempom, nie len s filológmi).
- Veľmi dobré reakcie na NOVÉ predmety Alkohol v historických prameňoch a Sexualita, láska a rodina v historických prameňoch. Jedinou častejšou výčitkou bola vraj niekedy nižšia koordinácia obsahu jednotlivých prednášajúcich (keďže ich bolo až 8 resp. 7). = Išlo len o prvý ročník, teraz máme všetci vyučujúci prezentácie ostatných, preto by k nejakým duplicitám vo väčšej miere nemalo dochádzať.

ZS: mgr. stupeň – hodnotenie len priemerné (len 4 hlasy).

Opäť hlasy, že ŠP je viac nastavený pre Ai než Mu, problém s jazykmi (chýba odborná angličtina < už sa vyriešilo), vraj Ai sa nemusia učiť Mu predmety (nie je to pravda – napr. 3D-vizualizácia je najmä Mu-predmet, napriek tomu ho majú aj Ai, podobne marketing či výstavníctvo). Posmešná poznámka, že na anglickom preklade názvu ŠP je „archiving“ – nie je to náš preklad (my používame termín *Archival Studies* – ale môžeme iniciovať zmenu na dekanáte). Sťažovateľ nepochopil podstatu štúdia („na diplome budú mať muzeológovia uvedené aj archívniectvo, hoci si zvolili modul muzeológie. Akoby si „nezaslúžili“, aby tam bolo uvedené, pretože si nevybrali modul archívniectva“) – to je absolútne nepochopenie – ide o to, že Mu musia absolvovať nevyhnutné predmety z Ai (a naopak Ai z Mu) – pretože diplom majú SPOLOČNÝ (teda Ai by mali vedieť aj základy Mu a opačne). Výčitka, že hlavný garant programu ignoruje sťažnosti zo strany Mu na jazykovú štruktúru – je absolútne neoprávnená – rozoberáme to dlhodobo, zmeny boli možné až po uplynutí 3 rokov existencie ŠP –

teraz pri prvej zmene sme to modifikovali, aby mali Mu možnosť si vybrať aj odbornú angličtinu. No minimálne 1 ďalší historický (nie archivársky, ako sa viacerí vyjadrujú) jazyk by mali ovládať.

Ku konkrétnym predmetom:

- Pozitívne vnímané (bez širších komentárov): Archívnictvo 1, Archívny manažment, Dejiny BA 1, Dejiny správy 3, Hist. geografia a demografia, Hist. štatistika, Maďarčina v hist. textoch, Odborná mgr. prax, Technické múzeá, Vybrané problémy PVH 1, Výstavníctvo.
- Archontológia a prosopografia – 3 výčitky, že nie je pre muzeológov
= do budúcnosti prehodnotiť, či len pre Ai alebo aj pre Mu
- 3D vizualizácia historických objektov – v zásade pozitívne hodnotený predmet, ale výčitky, že nie je pre archivárov (oproti tomu – preberáme aj ako získať podklady pre 3D-vizualizácie z archívnych prameňov) a že náročné na vybavenie (<nikto sa nestážoval, že nemá notebook – všetky programy boli voľne dostupné freeware).
- Jazyky – výčitka, že historické jazyky (maďarčina, ale aj nemčina) nie sú vhodné pre Mu (zároveň však píš, že „aby jazyk slúžil ako funkčný nástroj pre prácu s múzejnými zbierkami“).
= zbierkové predmety v SK múzeách sú najmä z 19. a 20. stor. = vyskytuje sa na nich okrem slovenčiny najmä maďarčina a nemčina = sú to 2 dôležité jazyky aj pre muzeológov. Zmenou ŠP dostanú však možnosť vybrať si aj odbornú angličtinu. Teda budú mať 1 rok latinčiny ako bránu k najstarším zbierkovým predmetom (lapidária, písomnosti a predmety v latinčine v múzeách až do 20. stor.) a budú si môcť zvoliť 2 jazyky z angličtiny, nemčiny, maďarčiny. Otvárať jazykovú ponuku širšie nepokladáme pre historicky orientovaný ŠP za vhodné.
- Opäť veľa výčítok smerom k exkurziám (Odb. mgr. exkurzia): finančne náročné (napr.: „Očakávať účasť na viacdňovej exkurzii na Slovensku, ktorú si študenti musia sami hrať, nie je primerané, najmä ak vezmeme do úvahy, že absolvovanie piatich dní exkurzie je ohodnotený iba jedným kreditom.“)
= hľadáme najnižšie nákladové bývanie, pri Londýne bol veľký záujem napriek tomu, že to bolo finančne náročné – proste študentom sa až tak do regiónov SK nechce?),
= možnosť urobiť anketu medzi štud. – preferované ciele,
= možnosť robiť viac 1-dňových exkurzií bez prespatia.

LS: bc. stupeň – hodnotenie študenti takmer odignorovali (len 4 z cca. 35) a okrem jedného kladne:

Jeden/na sa vyjadril k jazykom: „Latinčina by mala byť rozťahnutá cez všetky tri bakalárske roky a mali by ju čiastočne mať aj muzeológovia“.

= presne takúto zmenu sme urobili teraz.

Konkrétne k predmetom:

- Pozitívne (bez komentárov) vnímané Dejiny správy 2, Digitalizácia historického dedičstva, Diplomatika stredoveku, Diplomatika novoveku 2, Informačné systémy (problém s počtom zásuviek > vyučujúci by mal upozorniť garanta – ten zabezpečí predlžovačku s väčším množstvom pripojení). Latinská paleografia 2, Maďarčina 2 a 4, Nemčina, Muzeológia pre nemuzeológov, Proseminár z paleografie, Semináre zo stredovekej aj novovekej diplomatiky, Sfragistika, numizmatika, faleristika, Slovenské múzeá, galérie a archívy – úvod do problematiky, Základné diplomatické kategórie, Základy správy registratúry
- Dejiny múzejníctva – výčitka, že dochádza k duplicite s Úvodom do muzeológie
= každý predmet sa čiastočne môže prekryvať s iným.
- Latinčina – ísť pokojnejším tempom.

- = po zmene ŠPlánu by to malo byť zabezpečené.
- Základy reštaurovania – požiadavka vidieť prácu v laboratóriu.
= to sa vzhľadom na vyučujúcu, ktorá je na materskej dovolenke, nedalo zabezpečiť, ale rátame s tým po jej nástupe do práce).

LS: mgr. stupeň – 3 hlasy z cca. 10, v zásade mierne nadpriemerné:

Zaznelo však viacero konkrétnych výhrad:

- AMD nie je profilované pre muzeológov (obsahuje predmety, ktoré nie sú pre Mu užitočné, garant vraj považuje inventár/katalóg za vrchol muzeologickej práce).
< Nie sme čistá muzeológia ako v Brne či Prahe, ale sme historicky orientovaný synkretický študijný program AMD. Teda študenti dostanú nielen klasické muzeologické vzdelanie (zamerané napr. na manažment, marketing, pedagogiku, výstavníctvo), ale mali by sa špecializovať na vybraný segment zbierok, kde by uplatnili to, čo sa dozvedeli z PVH či historických predmetov. Teda náš absolvent/ka by (na rozdiel od klasického muzeológa) mal byť schopný urobiť odborný katalóg k výstave alebo vedecký opis zbierkových predmetov v študentovi/tke blízkom segmente zbierok resp. zbierkových predmetov (napr. stredoveké predmety alebo barokové zbierky či zbrane 2. sv. vojny alebo ľudové kroje a pod. Taký je aj prvý bod našej akreditácie (= nielen primárne ale aj sekundárne spracovanie zbierok a vytváranie metadát k zb. predmetom).
- zavedenie latinského jazyka pre všetkých študentov prvého ročníka bakalárskeho štúdia (básnická otázka, či to je pomsta študentom za ich predošlé sťažnosti)
< presne takýto návrh sme mali zo strany študentstva, navyše si myslím, že sa 1 rok latinčiny zide aj Mu (na rakúskych humanitných gymnáziách majú latinčinu VŠETCI a 4 roky 2-3x týždenne - teda študent najlepšej univerzity na SK v historicky orientovanom ŠP by mal byť aspoň na úrovni prváka na AT gymnáziu). Navyše základy latinčiny im pomôžu vo viacerých nadväzujúcich predmetoch (napr. paleografii, epigrafii, archontológii, sfragistike...).

Konkrétne k predmetom:

Pozitívne hodnotené (bez nejakých širších komentárov): Archívnictvo 2, Dejiny správy 4, Edovanie stredovekých diplomatických písomností (odporúčenie zatriktívniť predmet aj pre historikov), GIS a vizualizácia dát v kartografickom prostredí, Maďarčina (vraj niektorí si pri prekladoch pomáhajú AI), Múzejná a galerijná pedagogika, Ochrana a správa kultúrneho dedičstva, Odborná magisterská prax 1, Stredoveké nemčina.

Jediný problematický predmet z pohľadu študentov – Historické nápisy a epigrafia (J. Šedivý a V. Halajová). Boli výčitky, že - podmienky hodnotenia neboli jasne stanovené

- < študenti mali v MsTeams od začiatku semestra prístup k sylabám, kde bolo čierne na bielom uvedené, aké sú kritériá,
- že predmet nie je vhodný pre Mu
< práve pre nich je určený, veď obrovský počet zbierkových predmetov má nápisy – či sú to staroveké spólie, stredoveké liturgické predmety, sepulkralie atď., novoveké vývesné štíty, remeselnícke výrobky a pod.. Navyše oproti Brnu či Prahe nemajú naši študenti historickú materiálno kultúru - ten do veľkej miery nahrádza vývoj epigrafických nosičov a techník ich zhotovovania.
- vraj boli nadsadené požiadavky
< nájsť a prostredníctvom katalógového záznamu opísať 1 nápis do roku 1800 na cca. 1-2 normostrany naozaj nemôže byť problém pre študenta magisterského stupňa –

navyše preklad vyučujúci nehodnotil, čo aj bolo jasne deklarované. Teda muzeológovia, ktorí nemali latinčinu, neboli nijako znevýhodnení /tiež 1 z výčítiek/ a navyše – mohli si vybrať nápis v nemčine alebo češtine či slovenčine – nemusel byť v latinčine - prípadne mohli legálne využiť AI-prekladače, k čomu ich /a nielen na tomto predmete/ nabádam). Nehovoriac o tom, že mohlo ísť aj o krátky nápis typu *Hic fuit N.N. anno Domini 1650*.

V minulom AR sme v súvislosti so spätnou väzbou zo strany študentov/tiek konali **online stretnutie pedagógov a študentov**, no záujem o účasť prejavil len nízky počet študentov (možno kvôli termínu v piatok poobede, no inokedy to kolidovalo s vyučovaním). Je škoda, že sa ho nezúčastnili viacerí – mohlo sa predísť nedorozumeniam alebo zbytočným animozitám.

4. Rozličné a záver

Keďže k prerokovanému neboli ďalšie pripomienky ani námety k fungovaniu ŠP, tak J. Šedivý poďakoval všetkým prítomným a vyzval najmä zástupkyne študentov na operatívne riešenie hocíjakých problémov, ak by sa pri výučbe nejaké vyskytli.

Zapísal a overil:

prof. PhDr. Juraj Šedivý, MAS, PhD.
vedúci katedry